

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

4. Natiuitas ipsa in ranta rerum spoliatione atque humilitate, plena dignitaris.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

verum similitudine paruulos capiant, labrum poculi modica caruncula obductum pufionis ori supponunt, quod mihi videtur praetantissimus doctor his verbis expressisse.

3. Proffer. Sicut lac non transit nisi per carnem, ut paruulum pascat, qui panem edere non potest: Sic nisi sapientia Dei, qua panis est Angelorum, ad homines dignaretur venire per carnem, nemo ad verbi contemplandam diuinitatem posset accedere. Quia ergo lux non poterat comprehendere, ipsa lux mortalitatem subiit tenebrarum, & per similitudinem carnis peccati participationem dedit luminis veri.

Aug. ep. 7. Sed quod magis mireris, hoc corpusculo vestitus, nihil immutatus fuit Deus. Homo quippe ad Deum accessit, Deus a se non recessit. S. Leo ser. nec hominem consumpsit, sed ita assumpsit, ut non naturaliter nec inferiorem naturam consumeret glorificatione, nec superiorum numeret assumptione. quod ingeniosissima similitudine Sanctus Augustinus declarauit.

Aug. l. 1. de doctrina Christi. Sicut cum loquimur, ut id quod in animo gerimus, in audientis animum per aures carneas illabatur, fit sonus verbum, quod corde gestamus, & locutio vocatur, nec tamen in eandem sonum cogitatio nostra conuertitur, sed apud se manens integra, formam vocis qua se infinet auribus, sine aliqua labe suae mutationis assumit. Ita verbum Dei non commutatam, caro tamen factum est, ut habitet in nobis.

Iob. 38. E. Merito itaque sanctissime Iob, mirabaris, & querebas, Quis conclusit ostium mare? quis vero alius, nisi rerum omnium parens, qui in ipso mundi nascentis exordio tantam, & tantam late diffusam aquarum molem, tanquam in vte circumclusit: nunc autem in exhaustum illud aeternae sapientiae pelagus tam paruus Virginis vtero circumscriptus? Quis posuit nubem vestimentum eius, & caligine quasi pannis infantia obvoluit? quis? nisi, qui hac corporis nostri nubecula his tam fragilibus, & prope nullis artibus Deum immensam delineauit? Quem vultem constituit, nisi stupendam illam vniouem silentio potius venerandam, quam verborum multitudinem praedicandam? Verè Domine hoc est opus tuum, opus (inquam) tuum, de quo Propheta dixerat, consummationem & abbreviationem faciat Dominus in medio terra.

Natiuitas ipsa in tanta rerum spoliatione, atque humilitate plena dignitatis.

CAPVT IV.

Cerne deinde quae vitae primordia, qui progressus, qui exitus fuerit Deo, qui hac operosissima mundi totius molitione in cunas hominis fuerat machinatus, non est inuentus in diuersorio vllus angulus, qui caeli depositum exciperet. Primum sibi lectulum stravit in praesepe animalium, postremum in patibulo furciferorum. Cogita illam agrestem domunculam, desertam, semirutam, frigidae tempestati, ventorumque flatibus vndique peruiam, quam tamen crebrae de caelo faces magna dignitate circumuestiunt, Ita hic sanctus Hieronimus est vna Tarpeia, qua de caelo sapiens fulminata, ostendit quod Deo displiceat. Grande aliquid intus geritur, & quod humana mens capere non possit. Virgo scilicet inter palustres tugurioli cannas, & pecorum anhelitus, fundit ex vtero regem Angelorum.

Præsepe descriptio. Et domuncula.

Hieron. ad Marcell. ep. 18.

Proh sanctam fidem! quae puellae species? haecine diua est, an radius diuinitatis? habitus quidem pauperulae mulieris, sed vultus auctus. Quae frontis maiestas? quae genarum modestia? quis fulgor oculorum? quae venustas oris? quot, & quam caelestes gratiae in ista facie renident?

B. Virginis elegantia.

Hic vero renellus, & lactens, qui Matris affusus pectori tam molliter appetit vbera, filiolus est Virginis, Deus humano corpusculo vestitus, gestatur quidem ut paruulus; sed adoratur ut Deus, paruulus in praesepe, immensus in caelo, vilis in pannis, in stellis gloriosus. Tam tenerae manus orbem rotant, tam parui ocelli solem illuminant, tam exigui pedes calcant inferos. Sed interim perflant venti, & in tenellos artus paruuli nulla elementia desceiunt, quando & ipse nostra causa voluit vitam à supplicijs aulpicari. Heu seuos infantiae labores! heu rerum omnium inopiam! Heu tolerantiam filij, heu misericordiam Matris!

Vide S. Fulgent. ser. 5. de Epiph.

In Christi infantia labores exclamatio.

Sed qui vitae telam ab istis rerum asperitatibus orsus fuerat, eandem ætum nobis laboribus totam pertexuit. In ipsis adhuc materis visceribus delitescens, profani imperato-

*Christum
viator &
exul na-
scitur.*

ris edito domiciliū mutare compellitur, ne ex patrij cœli affectione primum spiritum delibaret, viator nascitur, exul nascitur, nato subinde, & vix quadraginta dierū infantulo aliud exiliū decernitur, intentatur teneto, & adhuc ex angui iugulo sequi sumi regis mucro, parvulorū, quos hic crudelitatis turbo demestruit, pene cruore respersus, ex cultis victimariis ereptus, in vltimas barbaræ gentis oras fugit sine lare, sine pignore, sine hospite, orbis terrarum exul, ferme à communi luce, & spiritu seclusus.

*Persona Christi plenissimum maiestatis
theatrum.*

CAPVT V.

*Videndus
Nicephor.
l. i. ca. 40.
qui Christi
effigiem
staturam
describit,
& inter
cetera
commemorat
eū
fuisse
et v. b. d. a. l.
p. ov. et ip-
p. v. a. , et
p. b. x. p. o. v.*

AT quis vir æterni Patris, æternus filius, Angelorum delicia, beatorum lumen, Princeps pacis, humanæ salutis parens, assertor nostræ libertatis, mundi restitutor, in quo ne minimus quidem vnguiculus fuit, qui effigiem non spiraret diuinitatem. Si quidem frons maiestatem plena, quod illi cum cœlo perpetuum erat loquebatur commercium. Ita grauis, vt terteret, ita amabilis, vt illiceret, terteret quidem improbos, humiles vero, atque abiectos erigeret. Tanta autem inter vitæ acerbatis serenitate renidebat, vt non dulcius micaret stellæ, non serenius fulgeret lacteus circulus, non placidius spirarent Etesie. Nasus leni, & modico tractu diffusus, non rugosus, non asper, non aduncus, cœlestem beati pœtoris spirabat prudentiam. Oculos infra superciliorum arcum blandirentur nitidos soles dixisses, eum increparent fulgura, cum perumprent animos flumina. In labris omnes gratiæ sessabant, omnis affluebat lepos, hinc lactis, & mellis sumina, hinc nectaris riuus, hinc iugis cœlestis sapientiæ torrens exundabat. Tota eius vita clarissimarum virtutum fulgur fuit, oratio tonitruum.

*Vide Arn.
l. i. aduers.
gentes de
cuius sen-
sibus hæc
expressa.*

Vnus fuit cuius vocem, & imperium febris ardores, aquæ intercutis, & veternosæ, fœdæ vitiligines, corporisque omnes cruciatus fugiebant, cuius tactu vis sanguinis profluenter ebullientis repente consistebat, cuius oburgationem immersi miserorum visceribus Demones perhorrescebant. Vnus fuit qui claudos currere præcipiebat, & iam emicabant;

porrigere mancos manus, & iam molles articulorum commissuras explicabant; capros membris assurgere, & repente lectulos deportabant, alienis paulo ante ceruicibus delati, cæcos videre, & iam cœlum diemque cernebant, qui sine oculis fuerant procreati. Vnus fuit ad cuius castigationem infana se coercerebant maria, procellarum turbines, tempestatesque fidebant, qui furentis elementi terga lenissimis passibus impune calcabat, vnde ipsi stupentibus, & se ad conditoris famulatum abijciente natura. Vnus qui numerosissimam quinque millium hominum turbam se per saxa, & solitudines affertantem, quinque panibus saturauit, & ne præstigiæ viderentur incredulis, sex sportarum sinus reliquit utrumque fragminibus impleuit. Vnus qui vestes inferorum, mortisque repagula potentissima voce refregit, & post tertium diem funeris rediit uti cadauera, et pollinctorum fascijs expediti. Vnus qui mentis humanæ latebras, abditosque recessus permearet, & quid quisque animo volueret, quid consilij ageret, disculis simulationis integumentis explicatissima peruideret. Vnus qui cum vna voce funderet, à diuersis populis, & dissona oratione loquentibus intelligebatur. Vnus denique potens vbique opere, & sermone pauper in nostris, diues in suis.

*Passio ipsa plena maiestatis, & magnorum
argumentorum seminarium.*

CAPVT VI.

Quod si oppressa virtus maxime luctosa est, qualis iniicitur animo species, cum illum in nostra salute procuranda inuidiæ flamma circumuentum, pro nobis iectum, & fumantem videmus, dum faces in nostrum exitum comparatas suo cruore restinguit.

Factus pro nobis victor, & victima: Et ideo victor quia victima, pro nobis sacerdos, & sacrificium: ideo Sacerdos quia sacrificium, faciens nos de Dei seruis filios, de Deo nascendo, nobis seruiendo. Eheu tantum virum seruilibus flagris subiectum! finge enim hæc à me non narrari, sed à te videri.

Constituitur in domo prætorio infelicissimi.